

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. spalio 20 d.
(OR. en)

14309/23

JAI 1328
FREMP 290
DIGIT 220
SOC 692
HYBRID 72
DISINFO 84

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 13399/23 + COR 1 + 13399/23 ADD 1

Dalykas: Tarybos išvados dėl skaitmeninio įgalėjimo siekiant apsaugoti pagrindines teises ir užtikrinti jų vykdymą skaitmeniniame amžiuje
– Tarybos išvados (2023 m. spalio 20 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl skaitmeninio įgalėjimo siekiant apsaugoti pagrindines teises ir užtikrinti jų vykdymą skaitmeniniame amžiuje; šias išvadas Taryba priėmė 2023 m. spalio 20 d. įvykusiame 3976-ame posėdyje.

**TARYBOS IŠVADOS DĖL SKAITMENINIO ĮGALĖJIMO SIEKiant
APSAUGOTI PAGRINDINES TEISES IR UŽTIKRINTI JŲ VYKDYMĄ
SKAITMENINIAME AMŽIUJE**

Preambulė

Europos Sąjungos Taryba,

- a) **primindama** Europos Sąjungos sutartį, ypač jos 2, 3 ir 6 straipsnius,
- b) **primindama** Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač jos 4 straipsnio 3 dalį, 8, 9 ir 16 straipsnius, 67 straipsnio 1 dalį, 151 ir 162 straipsnius ir 166 straipsnio 2 dalį,
- c) **primindama** Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija), kuri kiekvienam suteikia galimybę visapusiškai naudotis savo teisėmis ir galimybėmis, ypač jos 8, 11, 14, 15, 21, 23, 24, 25, 26, 36, 47, 51 ir 52 straipsnius,
- d) **primindama**, kad pagrindinės teisės yra bet kurios demokratinės visuomenės kertinis akmuo, ir jų apsauga tiek internete, tiek realiame gyvenime yra labai svarbi siekiant užtikrinti žmogaus orumą, o tai padaryti skaitmeniniame amžiuje tapo dar sudėtingiau,
- e) **primindama** metines Chartijos įgyvendinimo ataskaitas ir visų pirma 2021 m. ataskaitą, kurioje daugiausia dėmesio skiriama pagrindinių teisių apsaugai skaitmeniniame amžiuje,

- f) **primindama** 2030 m. skaitmeninio dešimtmečio politikos programą, kurioje, be kita ko, nustatyta, kad Europos skaitmeninė visuomenė turėtų palaikyti ir remti demokratiją užtikrindama pagrindinių teisių apsaugą, saugią ir atvirą skaitmeninę aplinką ir prieinamas bei į žmogų orientuotas skaitmenines viešąsias paslaugas ir administravimą,
- g) **pabrėždama**, kad Europos deklaracijoje dėl skaitmeninio dešimtmečio skaitmeninių teisių ir principų patvirtinama, kad Europos skaitmeninis suverenumas turėtų būti grindžiamas pagrindinių teisių, teisinės valstybės ir demokratijos, įtraukties, prieinamumo, lygybės, atsparumo, saugumo ir galimybės naudotis paslaugomis propagavimu ir apsauga ir kad kiekvienas turėtų turėti galimybę įgyti visus pagrindinius ir aukšto lygio skaitmeninius įgūdžius,
- h) **primindama**, be kita ko, Talino deklaraciją dėl e. valdžios (2017 m. spalio mėn.)¹, Tarybos išvadas dėl Europos skaitmeninės ateities kūrimo (2020 m. birželio mėn.)², pirmininkaujančios valstybės narės išvadas „Pagrindinių teisių chartija dirbtinio intelekto ir skaitmeninių pokyčių kontekste“ (2020 m. spalio mėn.)³, Berlyno deklaraciją dėl skaitmeninės visuomenės ir vertybėmis grindžiamos skaitmeninės vyriausybės (2020 m. gruodžio mėn.)⁴ ir Lisabonos deklaraciją dėl tikslingos skaitmeninės demokratijos (2021 m. birželio mėn.)⁵,
- i) **palankiai vertindama** Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros darbą, visų pirma ataskaitą „Tinkama ateitis. Dirbtinis intelektas ir pagrindinės teisės“, tai, kad kasmet atnaujinama informacija apie pilietinę erdvę ES, tyrimus neapykantos ir internetinio turinio moderavimo srityse ir ataskaitą „Pagrindinės vyresnio amžiaus asmenų teisės: prieigos prie viešųjų paslaugų užtikrinimas skaitmeninėje visuomenėje“,

¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/ministerial-declaration-egovernment-tallinn-declaration>

² [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XG0616\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XG0616(01))

³ <https://www.consilium.europa.eu/media/46496/st11481-en20.pdf>

⁴ https://ec.europa.eu/isa2/news/eu-member-states-sign-berlin-declaration-digital-society_en

⁵ <https://www.lisbondeclaration.eu>

- j) **atsižvelgdama** į Europos ir tarptautinių organizacijų, pavyzdžiui, Dirbtinio intelekto komiteto, taip pat Europos Tarybos Europos veiksmingo teisingumo komisijos (CEPEJ), kuri priėmė 2022–2025 m. skaitmenizacijos veiksmų planą siekiant geresnio teisingumo, darbą,
- k) **atsižvelgdama** į tai, kad skaitmeninė transformacija keičia mūsų bendravimo, tarpusavio ryšių palaikymo, darbo, mokymosi, naudojimosi paslaugomis ir kasdienio gyvenimo būdus, įskaitant tai, kaip paveikiamos ir saugomos mūsų pagrindinės teisės, ir kad asmenys gali pasinaudoti skaitmeninės transformacijos teikiamomis galimybėmis tik tuo atveju, jei įgyja tinkamų įgūdžių ir jiems suteikiamos reikalingos priemonės,
- l) **atsižvelgdama** į tai, kad siūlomas 2030 m. skaitmeninio dešimtmečio politikos programos užmojų lygis yra iki 2030 m. 100 % pagrindinių viešųjų paslaugų Europos piliečiams ir įmonėms teikti internetu,
- m) **pripažindama**, kad svarbu skatinti prieinamumą ir reikia kovoti su skaitmenine atskirtimi⁶, kurią dar labiau padidino COVID-19 krizė, ir padidėjusia atskirties rizika,
- n) **primindama**, kad vienas iš Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plano tikslų yra užtikrinti, kad iki 2030 m. bent 80 % suaugusiųjų turėtų pagrindinius skaitmeninius įgūdžius, nes tai yra būtina sąlyga siekiant skaitmeniškai transformuotoje Europoje didinti įtrauktį ir dalyvavimą darbo rinkoje ir visuomenėje,
- o) **dar kartą patvirtindama**, kad pagrindinės teisės vienodai taikomos internete ir realiame gyvenime ir kad kiekvienas turi turėti galimybę įgyti pagrindinių skaitmeninių įgūdžių ir gauti tam paramą, kad galėtų suprasti savo teises ir jomis naudotis, taip pat visapusiškai naudotis viešųjų ir privačiųjų paslaugų, kurios vis dažniau teikiamos internetu, teikiamomis galimybėmis,

⁶Skaitmeninė atskirtis – tai skirtumas tarp tų, kurie gali naudotis internetu ar kitomis skaitmeninėmis technologijomis ir gali naudotis internetinėmis paslaugomis, ir tų, kurie šiomis paslaugomis naudotis negali. [Eurostato apibrėžimas \(anglų k.\)](#)

- p) **pažymėdama**, kad pagal Europos įgūdžių darbotvarkę 2023 m. yra Europos įgūdžių metai ir kad tiek pagrindiniai žmonių ir įmonių skaitmeniniai įgūdžiai, tiek specializuoti skaitmeniniai darbo jėgos įgūdžiai, taip pat viešųjų paslaugų skaitmeninimas yra būtina aktyvaus dalyvavimo skaitmeniniame dešimtmetyje ir Sąjungos skaitmeninio suverenumo sąlyga,
- q) **įsipareigodama** remtis žmogaus teisėmis grindžiama ir į žmogų orientuota skaitmeninė transformacija ir principu, kad nė vienas nebūtų paliktas nuošalyje, be kita ko, kuriant skaitmenines viešąsias paslaugas, kurios būtų įtraukios ir prieinamos asmenims su neįgalia, vyresnio amžiaus asmenims ir pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims, taip pat skatinti tokį požiūrį tarptautiniu mastu ir suderinamumą su ES standartais.

Asmenų ir pagrindinių sektorių skaitmeninis įgalėjimas

Europos Sąjungos Taryba

1. **primena**, kad skaitmeninė transformacija turi padėti užtikrinti lygybę, taip pat teisingą ir įtraukią visuomenę ES;
2. **pabrėžia**, kad kiekvienas turi teisę naudotis esminėmis ir pagrindinėmis kokybiškomis viešosiomis ir privačiosiomis paslaugomis ir kad vienas iš skaitmenizacijos tikslų yra skatinti ir palengvinti prieigą prie šių esminių ir pagrindinių paslaugų;

3. **pripažįsta**, kad 46 % Europos piliečių⁷ šiuo metu trūksta pagrindinių skaitmeninių įgūdžių ir kad siekiant panaikinti šią skaitmeninę atskirtį, kuri piliečiams gali būti ne tik pavojaus ir atskirties šaltinis, bet ir kliūtis naudotis savo teisėmis, šie asmenys turėtų turėti galimybę ir gauti paramą įgyti skaitmeninių įgūdžių, kurių reikia norint reguliariai ir saugiai naudotis internetu ir skaitmeniniais produktais bei paslaugomis.

Europos Sąjungos Taryba prašo valstybių narių, atsižvelgiant į jų kompetencijas:

4. **skatinti** tinkamą žiniasklaidos priemonių ir skaitmeninį raštingumą pasitelkiant švietimą, mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą visiems, kaip teisę įgyti pagrindinių ir aukšto lygio skaitmeninių įgūdžių;
5. **dėti daugiau pastangų** skaitmeninei atskirčiai mažinti mažinant atotrūkį tarp asmenų, turinčių prieigą prie patikimų internetinių paslaugų ir skaitmeninių priemonių bei gebėjimų jomis naudotis, ir tų, kurie to neturi, ypatingą dėmesį skiriant miesto ir kaimo atotrūkiui ir atskirčiai dėl socialinės ir ekonominės padėties, negalios, amžiaus ar lyties, suteikiant prieigą prie spartaus interneto ryšio ir skaitmeninių technologijų ir tam panaudoti Sąjungos finansavimą;
6. **imtis visų tinkamų priemonių** siekiant užtikrinti, kad visi galėtų vienodai naudotis internetinėmis viešosiomis paslaugomis, visų pirma teikti konsultacijas ir paramą viso proceso metu, naršant viešose interneto svetainėse, naudojantis internetinėmis formomis ir pateikiant dokumentus internetu, ir prireikus išlaikyti neskaitmenines alternatyvas, siekiant užtikrinti, kad nė vienas nebūtų paliktas nuošalyje; atsižvelgiant į tai, taip pat užtikrinti saugią prieigą naudojantis tinkamomis skaitmeninės tapatybės priemonėmis;

⁷Kalbant tik apie moteris, procentinė dalis padidėja iki 49 %, o tik apie vyrus – sumažėja iki 43 %.
[https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/isoc_sk_dskl_i\\$DV_317/default/table?lang=en](https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/isoc_sk_dskl_i$DV_317/default/table?lang=en)

7. kalbant visuomenės, be kita ko, vaikų ir jaunimo, poreikiams pritaikyta kalba **didinti jų informuotumą** apie jų privatumo ir asmens duomenų apsaugos skaitmeniniame pasaulyje svarbą ir suteikti jiems žinių apie tai, kaip renkami, tvarkomi ir naudojami jų duomenys ir kaip naudotis savo teisėmis, įskaitant teisę susipažinti su savo asmens duomenimis, teisę būti pamirštam, taip pat apie tai, kaip konfigūruoti privatumo nustatymus ir naudoti šifravimą savo asmens duomenims apsaugoti;
8. **priimti būtinas priemones**, kad būtų užtikrinta speciali apsauga ir (arba) skaitmeniniai įgūdžiai, pritaikyti prie įvairių asmenų grupių poreikių, pavyzdžiui:
- **vaikų ir jaunimo:** įtraukiant aukštos kokybės skaitmeninį turinį į švietimo programas, įskaitant mokymo programas mokytojams ir su jaunimu dirbantiems asmenims, sudarant palankesnes sąlygas naudotis įranga, suteikiant jiems reikiamų įgūdžių ir žinių, kad jie galėtų saugiai dalyvauti skaitmeninėje aplinkoje, padedant jiems, be kita ko, identifikuoti patyčias kibernetinėje erdvėje, vaikų viliojimą ir kitų formų priekabiavimą ir nusikalstamumą internete, skleidžiant informaciją apie vaikams ir jaunimui, kurie yra nusikaltimų internete aukos, teikiamą paramą, kovojant su agresyvia komercine praktika, įdiegiant amžiaus patikros sistemas, skirtas prieigai prie interneto turinio, ir propaguojant tinkamus prie ekrano praleidžiamo laiko ribojimus (pagal Chartijos 24 straipsnį ir atsižvelgiant į ES vaiko teisių strategiją);

- **vyresnių asmenų:** vykdant skaitmeninės transformacijos procesą teikti paramą bei pagalbą ir gaires, siekiant padėti tiems, kuriems reikia paramos, kad jie galėtų naudotis esminėmis ir pagrindinėmis internetinėmis paslaugomis, naudotis naujais bendravimo būdais ir interneto teikiamomis pramogų, mokymosi, asmens praturtinimo ir kasdienio reikalų tvarkymo galimybėmis, kartu informuojant juos apie galimą riziką, pavyzdžiui, duomenų viliojimą, tapatybės vagystes ir dezinformaciją, ir apie tai, kaip sumažinti tokią riziką, taip pat užtikrinant, kad jie suprastų, kaip apsaugoti savo asmens duomenis (pagal Chartijos 25 straipsnį);
- **moterų ir mergaičių:** užtikrinant jų lygiateisį dalyvavimą skaitmeninėje srityje ir prieigą prie skaitmeninių įgūdžių, kuri tebėra ribota, skatinant moteris ir mergaites dalyvauti skaitmeninio verslumo ir gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) srityse ir intensyvinant pastangas kovoti su smurtu ir priekabiavimu internete prieš moteris ir mergaites, kad būtų sumažinta lyčių skaitmeninė atskirtis ir sudarytos sąlygos moterims ir mergaitėms visapusiškai pasinaudoti skaitmeninės pertvarkos teikiamomis galimybėmis (pagal Chartijos 23 straipsnį);
- **neįgaliųjų:** šalinant skaitmeninės aplinkos kliūtis, visų pirma teikiant reikiamus produktus ir paslaugas, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos jų įtraukčiai ir dalyvavimui skaitmeninėje visuomenėje (pagal Chartijos 26 straipsnį ir JT neįgaliųjų teisių konvencijos, prie kurios ES yra prisijungusi, 9 straipsnį);

- **kaimo vietovėse gyvenančių asmenų:** palengvinant prieigą prie interneto bendruomenėms vietovėse, kuriose plačiajuosčio ryšio aprėptis mažesnė ir yra mažiau skaitmeninių priemonių;
- **socialiniu ir ekonominiu požiūriu nepalankioje padėtyje esančių asmenų ir ypač pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų:** skatinant skaitmeninių įgūdžių įgijimą, kovojant su skaitmenine atskirtimi ir palengvinant prieigą prie viešojo administravimo institucijų;
- **darbuotojų:** užtikrinant pakankamą ir tinkamą profesinį mokymą, kad jie, visų pirma moterys, galėtų įsidarbinti naujose skaitmeninėse darbo vietose, ir apsaugoti juos nuo nedarbo, suteikiant visiems galimybę prisitaikyti prie pokyčių, kuriuos lemia skaitmeninių priemonių, įskaitant darbo tikslais naudojamas informacines ir ryšių technologijas (IRT), naudojimas, keliant kvalifikaciją ir persikvalifikuojant, kartu užtikrinant sąžiningas, teisingas, sveikas ir saugias darbo sąlygas ir darbo teisių laikymąsi, įskaitant teisę atsijungti nuo skaitmeninių priemonių nedarbo metu;
- **vartotojų:** užtikrinant jų gebėjimą priimti savarankiškus ir informacija pagrįstus sprendimus ir ribojant naudojimąsi pažeidžiamumu ir šališkumu, be kita ko, pasitelkiant tikslinę reklamą ir manipuliatyviuos dizaino sprendimus naudotojų sąsajose;
- **rinkėjų:** užtikrinant, kad piliečiai būtų gerai informuoti ir turėtų žiniasklaidos priemonių naudojimo ir skaitmeninio raštingumo įgūdžių, kurių reikia norint priimti sprendimus esant sudėtingoms realijoms, darančioms poveikį demokratinei sričiai, visų pirma kovojant su manipuliavimu informacija ir dezinformacija, susijusia su rinkimais, arba kitokiu poveikiu laisviems ir sąžiningiems rinkimams, kartu išsaugant saviraiškos laisvę;

- **pilietinės visuomenės organizacijų, žmogaus teisių gynėjų ir žurnalistų:** apsaugant juos nuo skaitmeninių grėsmių ir sudarant jiems sąlygas veiksmingai stiprinti savo pagrindinių teisių gynimo veiklą naudojant ir skaitmenines priemones, skatinant saviraiškos laisvę, žiniasklaidos laisvę ir pliuralizmą, taip pat prieigą prie patikimos, skaidrios ir įvairios skaitmeninės aplinkos ir skatinant dalyvavimą, solidarumą ir įtrauktį;
9. **vykdyti** gebėjimų stiprinimo ir mokymo veiklą siekiant padėti pagrindinių teisių gynimo svarbiausių sektorių – t. y. teisingumo ir teisėsaugos – subjektams puoselėti pagrindines teises ir apsaugoti asmenis, be kita ko, skaitmeniniame pasaulyje, suteikiant naudotojams veiksmingas ir kokybiškas viešąsias paslaugas teisingumo srityje ir užtikrinant, kad teisingumas visada būtų skaidrus ir prieinamas;
 10. šiuo atžvilgiu ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas pirminiam ir tęstiniam teisėsaugos ir teisininkų mokymui, daugiausia dėmesio skiriant tolesniam teisinės valstybės principu ir pagrindinėmis teisėmis grindžiamos kultūros propagavimui, teisingumo skaitmenizacijos plėtrai ir skaitmeninių profesinių įgūdžių ugdymo rėmimui, laikantis 2021–2024 m. Europos teisininkų mokymo strategijos⁸;
 11. **skirti** pakankamai lėšų – tiek nacionalinių, tiek iš Sąjungos finansavimo programų – žiniasklaidos ir skaitmeniniam švietimui, mokymui ir įgūdžių ugdymui remti ir sudaryti palankesnes sąlygas gauti lėšų šiam tikslui.

⁸ https://commission.europa.eu/document/f782dbde-f970-430a-847d-a77ff3e428a5_it

Saugios skaitmeninės aplinkos, kurioje apsaugomos pagrindinės teisės, kūrimas

Europos Sąjungos Taryba

12. **pabrėžia**, kad pagrindinių teisių apsauga gali būti visapusiškai užtikrinta tik sukūrus sąžiningą, saugią, patikimą ir skaidrią skaitmeninę aplinką, kuo labiau sumažinant skaitmeninės erdvės keliamą riziką ir grėsmes;
13. **susirūpinusi pažymi**, kad dezinformacija ir ypač internetinė dezinformacija plačiai plinta ir dėl to mažėja pasitikėjimas institucijomis ir žiniasklaida, trukdoma kiekvieno teisei gauti patikrintą informaciją ir gebėjimui priimti informacija pagrįstus sprendimus, kyla grėsmė demokratiniams procesams ir prisidedama prie socialinės poliarizacijos;
14. **apgailestauja** dėl pastaraisiais metais Europoje labai padidėjusio ir nerimą keliančio neapykantą kurstančių kalbų, neapykantos nusikaltimų ir kibernetinio smurto atvejų skaičiaus⁹ ir apgailestauja, kad didėjantis interneto ir socialinės žiniasklaidos naudojimas sudarė palankesnes sąlygas neapykantą kurstančių kalbų plitimui internete, o šį reiškinį dar labiau palengvina nevaržymo efektas ir anonimiškumo jausmas, kuriuos gali patirti interneto naudotojai;
15. **primena**, kad Europos Sąjunga neseniai priėmė Skaitmeninių paslaugų aktą¹⁰, kuriuo nustatomos taisyklės dėl tarpininkų pareigų bei atskaitomybės ir siekiama kuo labiau sumažinti internete daromą žalą ir kovoti su rizika internete, sukuriant suderintą teisinę sistemą, skirtą kovai su neteisėto ir žalingo turinio plitimu, taip sustiprinant pagrindinių teisių apsaugą internete;

⁹ Žr., pavyzdžiui, Europos komisijos kovai su rasizmu ir netolerancija (ECRI) 2019 ir 2020 m. ataskaitas (Europos Parlamento Piliečių teisių ir konstitucinių reikalų teminio skyriaus užsakytas metinis tyrimas): <https://rm.coe.int/ecri-annual-report2019/16809ca3e1> ir <https://rm.coe.int/annual-report-on-ecri-s-activities-for-2020/1680a1cd59>.

¹⁰ 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (Skaitmeninių paslaugų aktas).

16. **apgalestauja** dėl to, kad pilietinės visuomenės veikėjai, žmogaus teisių gynėjai ir žurnalistai, ypač moterys, kaip pranešama, patiria daug kibernetinių išpuolių, grasinimų internete ir priekabiavimo¹¹¹²;
17. **primena**, kad teisė į asmens duomenų apsaugą ir teisė į privatumą yra svarbiausios pagrindinės teisės skaitmeniniame amžiuje, kurios suteikia galimybę apsaugoti kitas pagrindines teises, įskaitant asmenų teisę kontroliuoti tai, kaip naudojami jų asmens duomenys ir kaip jais dalijamasi, taip pat teisę į savo ryšių ir informacijos savo elektroniniuose prietaisuose konfidencialumą;
18. **pabrėžia**, kad nors dirbtinis intelektas (DI) gali turėti didelį teigiamą poveikį, pvz., padidinti procesų veiksmingumą ir skatinti inovacijas bei mokslinius tyrimus įvairiose gyvenimo srityse, jis taip pat gali kelti didelių iššūkių pagrindinių teisių apsaugos ir kovos su diskriminacija srityse, jei nesama pakankamo skaidrumo ir jei jis naudojamas be tinkamų apsaugos priemonių ir kokybės kontrolės;
19. **pabrėžia** žiniasklaidos ir skaitmeninio raštingumo įgūdžių svarbą kovojant su manipuliavimu informacija, įskaitant dezinformaciją, klaidingą informaciją, manipuliacinę propagandą ir sąmokslų teorijas, kartu užtikrinant saviraiškos ir informacijos laisvę.

Europos Sąjungos Taryba prašo valstybių narių, atsižvelgiant į jų kompetencijas:

20. **skatinti** palankią ir teisingą skaitmeninę aplinką įtraukiams ir pliuralistinėms viešoms diskusijoms ir padėti asmenims atskirti patikimus ir nepatikimus informacijos šaltinius, nustatyti šališkumą bei propagandą ir ugdyti kritinio mąstymo įgūdžius, taip sumažinant žalingą manipuliavimo informacija, įskaitant dezinformaciją, poveikį;

¹¹ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2022-protecting-civic-space_en.pdf

¹² <https://www.osce.org/fom/safety-female-journalists-online>

21. **remti** 2022 m. sugriežtinto kovos su dezinformacija praktikos kodekso, grindžiamo 2018 m. kodeksu, įgyvendinimą ir stebėseną, kartu prisiimant plataus užmojo įsipareigojimus ir raginant imtis plataus užmojo kovos su dezinformacija internete priemonių, taip pat raginti pramonę kovojant su dezinformacija laikytis savireguliacijos standartų;
22. **toliau kovoti** su neapykantą kurstančiomis kalbomis internete, daugiausia dėmesio skiriant, be kita ko, poreikiui veiksmingai kriminalizuoti smurto ir neapykantos kurstymą, poreikiui, kad kiekvienas suprastų neapykantą kurstančių kalbų poveikį asmenims ir visuomenei, taip pat atpažintų neapykantą kurstančias kalbas ir apie jas praneštų, šviečiant skaitmeninio pilietiškumo ir saugumo internete klausimais, padedant asmenims geriau suprasti, kad neapykantą kurstančios kalbos yra pagrindinių teisių pažeidimas, gali turėti rimtų pasekmių ir lemti fizinį smurtą, persekiojimą, bauginimą, sudaiktinimą, priekabiavimą, seksualinį priekabiavimą ir diskriminaciją, įskaitant neapykantos nusikaltimus, o tai gali turėti atgrasomąjį poveikį saviraiškos laisvei, visų pirma žurnalistams, ir dalyvavimui viešose demokratinėse diskusijose;
23. **remti ir stebėti** ES kovos su neapykantos kurstymu internete elgesio kodekso įgyvendinimą, kad būtų padidintas jo veiksmingumas; šis kodeksas pasirodė esąs naudinga valdžios institucijų, pilietinės visuomenės organizacijų ir technologijų platformų bendradarbiavimo priemonė turinio moderavimo srityje;
24. **remti** Skaitmeninių paslaugų akto įgyvendinimą, siekiant užtikrinti nuoseklų taisyklių, kuriomis grindžiama kova su neteisėtu ir žalingu turiniu internete ES, taikymą ir didinti visuomenės informuotumą apie esamus mechanizmus, skirtus pranešti apie neteisėtą ir žalingą turinį;

25. **stiprinti** teisminių ir teisėsaugos institucijų pajėgumus tirti neapykantos nusikaltimus ir neapykantą kurstančias kalbas internete ir patraukti už juos baudžiamojon atsakomybėn, be kita ko, dalijantis geriausios praktikos pavyzdžiais ir visapusiškai naudojantis priemonėmis ir bendradarbiavimo platformomis, kartu skatinant visiems prieinamą skaitmeninį teisingumą;
26. **užtikrinti**, kad kompetentingos nacionalinės priežiūros institucijos turėtų pakankamai išteklių ir darbuotojų, baigusią tinkamus skaitmeninius mokymus, kad galėtų stebėti, kaip laikomasi duomenų apsaugos ir privatumo taisyklių, nustatytų Bendrajame duomenų apsaugos reglamente, E. privatumo direktyvoje ir kituose atitinkamuose Sąjungos ir nacionalinės teisės aktuose, ir rengti specialias informavimo ir informuotumo didinimo kampanijas apie šių institucijų vaidmenį ir apie tai, kaip jos gali padėti asmenims apsaugoti savo teises pagal Chartijos 7 ir 8 straipsnius, siekiant užtikrinti, visų pirma, kad būtų gerbiamas privatus ir šeimos gyvenimas, taip pat duomenų privatumas ir individuali jų kontrolė;
27. **įmtis būtinų priemonių**, kad būtų sukurta perspektyvi ir technologiniu požiūriu neutrali reglamentavimo tvarka, užtikrinant, kad DI būtų kuriamas ir naudojamas įtraukiai, tvariai, į žmogų orientuotu būdu ir laikantis žmogaus teisėmis grindžiamo požiūrio, atsižvelgiant į poreikį užtikrinti, kad kiekvienas žmogus suprastų, kad DI ne tik teikia galimybių, bet ir kelia riziką ir iššūkių pagrindinėms teisėms, ir kaip dėl DI sudėtingumo ir nepakankamo skaidrumo gali būti sunku nustatyti ir įrodyti galimus teisių ar teisės pažeidimus ir atsekti galimas klaidas ar sistemos veikimo sutrikimus.

Europos Sąjungos Taryba,

28. **palankiai vertina** Komisijos darbą ir iniciatyvas, kuriomis skatinami Sąjungos žmonių skaitmeniniai įgūdžiai ir stiprinama pagrindinių teisių apsauga, be kita ko, skaitmeniniame kontekste, pavyzdžiui:

- metines Pagrindinių teisių chartijos įgyvendinimo ataskaitas ir visų pirma 2021 m. ataskaitą dėl pagrindinių teisių apsaugos skaitmeniniame amžiuje;
- komunikatą „2030 m. skaitmeninės politikos kelrodis: Europos skaitmeninio dešimtmečio kelias“, kuris paskatino priimti 2030 m. skaitmeninio dešimtmečio politikos programą;
- Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planą;
- naują Europos strategiją dėl vaikams geresnio interneto (VGI+);
- Europos demokratijos veiksmų planą;
- 2022 m. sugriežtintą kovos su dezinformacija praktikos kodeksą;
- 2016 m. kovos su neapykantos kurstymu internete elgesio kodeksą;
- Skaitmeninio švietimo veiksmų planą;
- teisėkūros ir ne teisėkūros iniciatyvas dėl dirbtinio intelekto, pavyzdžiui, Dirbtinio intelekto ir duomenų naudojimo mokymo ir mokymosi srityje etikos gaires pedagogams;
- Europos įgūdžių darbotvarę;
- ES teisininkų mokymo strategiją;
- skaitmeninių įgūdžių ir švietimo dokumentų rinkinį;

- žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo įgūdžių ugdymo ir plėtojimo gaires;
- 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategiją.

Europos Sąjungos Taryba prašo Komisijos:

29. **stebėti**, kaip įgyvendinama 2030 m. skaitmeninio dešimtmečio politikos programa, siekiant užtikrinti, kad strategijos tikslai ir uždaviniai, susiję su skaitmeniniais infrastruktūrų pajėgumais, švietimu ir įgūdžiais ir verslo bei viešųjų paslaugų skaitmenine transformacija, būtų tinkamai pasiekti iki 2030 m.;
30. **kovoti** su dezinformacija internete ir neteisėtu turiniu prižiūrint Skaitmeninių paslaugų akto taisykles ir užtikrinant jų vykdymą ir reguliariai vertinant, kaip įgyvendinamas 2022 m. sugriežtintas kovos su dezinformacija praktikos kodeksas ir Kovos su neapykantos kurstymu internete elgesio kodeksas, siekiant, kad suinteresuotieji subjektai laikytųsi juose nustatytų standartų ir įpareigojimų, kurių tikslas – sukurti skaidresnę, saugesnę ir patikimesnę interneto aplinką, kurioje gerbiama saviraiškos laisvė;
31. **toliau saugoti ir remti** pilietinės visuomenės organizacijas ir žmogaus teisių gynėjus, kad būtų skatinama klestinti skaitmeninė pilietinė erdvė ir didinamas pilietinės visuomenės organizacijų ir žmogaus teisių gynėjų atsparumas atlaikyti internete kylančias grėsmes, kišimąsi ir sutrikdymus;
32. **toliau remti** visą vykdymo užtikrinimo grandinę ir atitinkamus suinteresuotuosius subjektus valstybėse narėse **ir bendradarbiauti su jais**, atsižvelgiant į ES kovos su neapykantą kurstančiomis kalbomis ir neapykantos nusikaltimais aukšto lygio grupės darbą, be kita ko, teikiant rekomendacijas, keičiantis gerosios praktikos pavyzdžiais ir teikiant finansavimą;

33. bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis **stebėti** Europos deklaracijoje dėl skaitmeninio dešimtmečio skaitmeninių teisių ir principų nustatytus skaitmeninius principus ir teises, kad būtų pasiekti 2030 m. skaitmeninio dešimtmečio politikos programos bendrieji tikslai, ir atsižvelgti į tuos principus ir teises teisėkūros iniciatyvose ir dedant pastangas technologinės plėtros srityje;
34. **integruoti** skaitmeninio įgalėjimo aspektą į visas atitinkamas ES politikos sritis, nes skaitmeniniai įgūdžiai šiandien yra kompleksiniai ir todėl būtini mūsų tobulėjimui skaitmeninėje visuomenėje, ir **stiprinti** lygybės ir pagrindinių teisių integravimą į visas atitinkamas ES politikos sritis, kurioms būdingas skaitmeninis komponentas, nes šiandienos visuomenėje internetas ir skaitmeninis pasaulis yra viena iš pagrindinių vietų naudotis pagrindinėmis teisėmis;
35. **užtikrinti**, kad būtų įgyvendinama naujoji Europos strategija dėl vaikams geresnio interneto (VGI+), kuria siekiama gerinti pagal amžių tinkamas skaitmenines paslaugas ir užtikrinti, kad internete visi vaikai būtų apsaugoti, įgalinti ir gerbiami, atsižvelgiant į ES vaiko teisių strategiją, visų pirma jos 5 dalį;
36. **remti** iniciatyvas, kuriomis siekiama skatinti skaitmeninio sąmoningumo ir įgūdžių ugdymą pasitelkiant finansines programas, pavyzdžiui, ESF+, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, Skaitmeninės Europos programą, Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programą, Teisingumo programą, Europos infrastruktūros tinklų priemonę ir programą „Erasmus+“;
37. **didinti informuotumą ir skleisti informaciją** apie Sąjungos iniciatyvas šioje srityje, pavyzdžiui, apie Europos skaitmeninių įgūdžių ir darbo vietų platformą, kurioje pateikiama informacija ir ištekliai apie skaitmeninius įgūdžius, taip pat mokymo ir finansavimo galimybes.